N°. 49. A°. 1839.

WOENSDAG, den 19den JUNIJ.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 15 Junij 1839.

Van wege den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden:

1°. Aan de Slaven *Dorothea* of *Doortje*, *Andresa*, *Daantje*, *Avans* en *Dora*; bekend gestaan hebbende ten name van F. J. L. R. VAN ONNA.

2°. Aan den Slaven *Henriette*, *Pauline* en *Emma*; toebehoord hebbende aan den Boedel MARC WARNEREY.

3°. Aan den Slaaf *Willem*; weleer toebehoord hebbende aan de Plantaadje *Nieuw Mocha*.

4°. Aan den Slavin *Sophietje*; weleer toebehoord hebbende aan JACOBA CICILIA MENTUA; — en dat gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

1°. DOROTHEA KLAVERWEIDE.
ANDRESA KLAVERWEIDE.
DANIEL KLAVERWEIDE.
FRANS KLAVERWEIDE.
JACOBA KLAVERWEIDE.

2°. HENRIETTE BILLIJKERWIJS.
PAULINA BILLIJKERWIJS.
EMMA BILLIJKERWIJS.

3°. WILLEM WIESSEL; — en

4°. SOPHIA WESTEINDE.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

PARTICULIERE WEST-INDISCHE BANK.

De HOOFD-DIRECTIE der Particuliere West-Indische Bank alhier gevestigd, brengt naar aanleiding der Gouvernements resolutie de dato 16 Mei 1839, N°. 659, bij deze ter kennis van belanghebbenden:

a. Dat, op het door Zijne Majesteit, onlangs, *in het belang van den handel van en op deze Kolonie*, goedgunstelijk vermeerderd Crediet van *HONDERD DUIZEND GULDEN*, in den aanvang der volgende maand, WISSELBRIEVEN zullen worden afgegeven door de Hoofd-directie voornoemd, op het *Ministerie van Kolonien*, betaalbaar *drie* maanden na zigt, ten gezamenlijken bedrage van *VIJFTIG DUIZEND GULDEN*.

b. Dat degenen, onder de alhier gevestigde-, op het Moederland handeldrijvende, Kooplieden, welke verlangen mogten hiervan gebruik te maken, gehouden zullen zijn, vóór of op den laatsten dezer maand, *Schriftelijke* aanvragen in te dienen aan den Commissaris der Particuliere West-Indische Bank, die dezelve aanvragen zal suppediteren aan de Hoofd-directie bovengemeld, ten fine door deze, in hare Vergadering te houden in de maand Julij eerstkomende, definitivelijk te worden beoordeeld en beslist.

c. Dat van deze beslissing vervolgens, namens de Hoofd-directie, aan belanghebbenden kennis zal worden gegeven, waarna men zich, ter verkrijging der toegestane Wisselbrieven, bij den Commissaris der Particuliere West-Indische Bank zal kunnen vervoegen.

Paramaribo, den 17 Junij 1839.

De Gouverneur Generaal *ad interim*, President van de Hoofd-directie voornoemd,
PH. DE KANTER.

Ter Ordonnantie van Zijn Hoog Edel Gestrenge.
De Secretaris bij de Hoofd-directie voornoemd,
N. G. VLIER.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN.

BREDA, 23 April.

In den ochtend van den 13den April zijn er bij de Britsche regering te Londen, langs den nieuwen weg over de landengte van Suez, berigten uit Bombay tot den 26sten Februarij ontvangen. Zij houden, dat de Britsche troepen Hyderabad en Bukhur, welke beide plaatsen den loop van den Indus geheel beheerschen, in bezit hebben genomen, en dat verscheidene aanzienlijken van het landschap Scind of Sind zich aan de Britsch Indische regering hebben onderworpen. Een en ander is voor de onderneming, welke die regering thans tegen Kabul beoogt, van groot belang. Desniettemin beweerde men den 13e. op de Londensche beurs, dat er andere berigten uit Indie waren, die ongunstig luiden; doch waarin die bestaan, wordt niet vermeld.

— Uit China heeft men tijdingen van December des vorigen jaars, volgens welke wegens nieuwe geschillen met de overheden te Canton, er toen weder eene geheele afbreking van alle handelsbetrekkingen der Engelschen aldaar plaats had. De aanleiding daartoe was de beschuldiging geweest tegen zekeren Engelschen koopman *Innes* genaamd, dat hij zich aan het binnensmokkelen van opium had schuldig gemaakt. De Chinezen eischten de verwijdering van dezen koopman uit hun land, doch hij was daartoe niet te bewegen.

— Den 11den is te Londen aangekomen, een prachtig geschenk, dat de Schach van Perzië voor de Koningin van Engeland bestemd heeft. Hetzelve bestaat uit 50 of 60 shawls, in de fabrieken van Shiraz en Ispahan met buitengewone bekwaamheid en uitmuntenden smaak bearbeid. Eenige dier shawls stellen, in al derzelver bijzonderheden, voor, zegevierende togten, reeksen van rijk beladene kameelen en prachtig gezadelde Arabische paarden, groepen muzikanten en opperhoofden, alle schitterend, en met groote naauwkeurigheid voorgesteld.

— Men had te Londen voorts belangrijke tijdingen uit Mexico ontvangen. Dezelve houden in, dat de geschillen tusschen de Fransche en Mexikaansche regeringen gelukkig tot een einde gebragt zijn, en wel op eene wijs, waarover zich de Mexikanen ten hoogste te verheugen hebben. De Franschen hebben hoofdzakelijk toegestemd in hetgeen hun vóór het bombardement was voorgesteld. De schadeloosstelling is van 800,000 tot 600,000 dollars verminderd, betaalbaar in drie termijnen, van twee, vier en zes maanden. Binnen 15 dagen moet het kasteel St. Juan d'Ulloa ontruimd zijn, en op kosten der Franschen hersteld worden. Opmerking verdient het, dat de Franschen hunne vorderingen nopens den kleinen handel, waarover de oorlog gedeeltelijk begonnen is, hebben laten varen.

— Te Washington was, bij het afzenden der laatste brieven, nog niets omtrent den naar Engeland af te zenden buitengewonen gezant beslist. Men begon het er voor te houden, dat de Voorzitter *van Buren* wegens de moeijelijkheid der keuze, van de op hem verstrekte magtiging tot het afvaardigen van zulk een gezant, geen gebruik zou maken en over het geschil door den gewonen vertegenwoordiger van de Vereenigde Staten te Londen, den heer *Stevenson*, zou handelen. De staatkundige vrienden van den heer *van Buren* noemen de eenstemmigheid, waarmede het Congres hem tot het ligten van 50,000 man en het heffen van 10 millioen dollars heeft gemagtigd, voorbeeldeloos. Zij zeggen, dat hij thans de magt van eenen dictator bezit, zoo als de Romeinsche republiek, vóór hare verbastering in hagchelijke oogenblikken somtijds verkoos. Zij beschouwen dan ook zijne herkiezing als voorzitter voor een tweede vierjarig tijdvak als zeker.

— De Londensche bladen laten steeds veel hoop op het behoud des vredes doorblinken. De *Times* van den 3den April, spreekt van voorstellen tot bemiddeling van het geschil, die door het ministerie *Melbourne* naar Washington waren opgezonden en voorloopig de goedkeuring van den gezant *Stevenson* hadden weggedragen. Dit blad uit echter tevens de vrees, dat het Engelsche kabinet, uit beduchtheid voor oorlog, al te zeer de waardigheid des lands uit het hoog zal verliezen.

'S GRAVENHAGE, 1 Januarij. Voor de 2de Kamer van het Provinciaal Hof van Holland, is heden eene zaak behandeld, die wederom het bewijs heeft opgeleverd, hoe dikwerf aanklagten van ouders jegens hunne kinderen in de eerste opwellingen van drift worden ingebragt, waaromtrent later hevig berouw gevoelt wordt. Willebrordes Hermanus Rietbergen, oud 26 jaren, van beroep schuitenjager, geboren en laatst woonachtig te Leiden, stond heden voor dit Hof teregt, als beschuldigd van mishandeling jegens zijne wettige moeder, met een stoel toegebragt, hetwelk echter geene ongeschiktheid tot persoonlijken arbeid, gedurende meer dan 20 dagen, zou hebben veroorzaakt, en zulks na reeds op den 22sten September ll. door de Correctionele Regtbank te Leiden te zijn veroordeeld geweest tot eene maand gevangenis, wegens mishandeling. Na het voorlezen der acte van beschuldiging, vatte de heer advocaat Leesberg het woord op, en zeide, in het belang van den beschuldigde, het hooren der getuigen te moeten recuseren. De voorzitter antwoordde hierop, dat hij verdediger het regt had voor den beschuldigde, doch geenszins voor de getuigen, te spreken, en dat hij, voorzitter, tot het hooren van die getuigen, bij wijze van inlichting, volgens de wet, zou overgaan. De verdediger vroeg hierop zijne conclusie daaromtrent te mogen voorlezen, hetgeen hem echter niet werd toegestaan.

Het Hof ging vervolgens over tot het hooren van de moeder van den beschu-

digde, Petronella Zandvoort, huisvrouw van Rietbergen, welke echter verklaarde in de zaak van haren zoon geene getuigenis te willen afleggen, waartoe zij, gelijk de heer voorzitter aanmerkte, de bevoegdheid had, en waarvan haar dan ook acte verleend is. De tweede getuige, de zuster van den beschuldigde, welke bij de mishandeling was tegenwoordig geweest, en, even als de moeder, des tijds al de bijzonderheden daarvan aan den heer regter commissaris te Leiden had opgegeven, weigerde mede hare verklaring te doen. De voorzitter zeide hierop, dat hij zeer wel begreep, dat een en ander plaats had, op aanrading van den verdediger, dat het Hof echter van dergelijke kunstenarijen geenszins de dupe kon zijn, dat ook hij voorzitter, zich nog wel uit vroegere tijden herinnerde, hoe men een' beschuldigde defendeerde, dat zulks echter, geenszins op deze wijze had plaats gehad. De derde getuige, de schoonbroeder van den beschuldigde, zeide, dat hij van niets wist, doch op de herhaalde aanvragen van den heer president, erkende hij mede geene inlichtingen te willen geven. De vierde getuige, de heer chirurgijn Johannes Jacobus Doeze, zeide, dat de kneuzing van zeer weinig belang geweest was, dat hij niet kon zeggen, op welke wijze de slag was toegebragt, terwijl hij verder niet *bepaaldelijk* kon verklaren gehoord te hebben, dat die verwonding door den zoon zou' zijn gedaan.

Het Hof overgegaan zijnde tot het verhoor van den beschuldigde, zeide deze, beschonken te zijn geweest, zonder zich te kunnen herinneren, wat op den bewuste dag van de verwonding zou zijn voorgevallen.

De heer advocaat generaal Piepers, zeide, onder anderen, dat op den 23sten October door de moeder van den beschuldigde eene klagte aan de policie was ingeleverd, waarbij zij gelijk de zuster en schoonbroeder van den beklaagde, voor den regter-commissaris te Leiden, tot in de geringste bijzonderheden had gepersisteerd: dat men echter nu niet had verkozen inlichtingen aan het Hof te geven, welk een en ander de Heer advocaat generaal een zeldzaam voorbeeld noemde, waarvan hij zich geen tweede kon herinneren, blijkbaar ten gevolge van bekomen raadgeving zonder dat hij echter vermeende te kunnen beoordeelen, van wie die raadgeving ontvangen was. Hij voerde aan, dat de beschuldigde onder de vorige wetgeving meer kans tot vrijspraak had, aangezien, toen alleen op de mondelinge verklaringen in de audientie afgelegd, mogt worden beslist. Thans echter, zeide hij, dat bij de nieuwe wetgeving daaromtrent belangrijke veranderingen zijn gemaakt, en dat nu de raadsheeren, blijkens art. 205 van het Wetboek van Strafvordering, 3de alinea, de bevoegdheid hebben, om zoo wel voor de eerste teregtzitting over het geding, als na het sluiten des onderzoeks inzage der processtukken te nemen. Naar aanleiding daarvan, in verband met de *niet ontkentenis* van den beschuldigde, concludeerde hij tot de schuldigverklaring, en mitsdien tot tepronkstelling en confinement van 5 tot 10 jaren.

De heer advocaat Leesberg zeide, dat er geene beschuldiging meer aanwezig was dat indien zij vroeger mogt hebben bestaan, die dan nu door den sluijer der moederlijke liefde bedekt was, dat, al hadden de bloedverwanten van den beschuldigde, bij wijze van renseignement, verklaringen ten nadeele van den beschuldigde afgelegd zulks tot niets zou hebben geleid, daar die feiten niet van *aliunde* zouden zijn gestaafd. Dat er *in casu* slechts één getuige (de chirurgijn) gehoord was, welke *alleen* had kunnen verklaren, dat er eene geringe kneuzing had plaats gehad; dat, al hadde die getuige meerdere ophelderingen kunnen geven, en daadzaken tot bezwaar van den beklaagde bijgebragt, zulks niets had afgedaan, aangezien de oude leer *unus testis, nullus testis*, door art. 435 van het Wetb. van strafvordering bekragtigd was. Hij concludeerde derhalve tot de vrijspraak van den beschuldigde.

Na drie kwartieruurs beraadslaging heeft het Hof een arrest gewezen *in substantie* van den navolgenden inhoud:

» Aangezien in de openbare teregtzitting alleen getuigenis is afgelegd door den heer chirurgijn, zonder dat deze heeft kunnen verklaren, door wien de verwonding is toegebragt.

Aangezien de overige getuigen, naar aanleiding van art. 188 van het wetboek van strafvordering, niet als getuigen mogen worden gehoord, en deze zich hebben verschoond om inlichtingen te geven.

Aangezien het Hof, naar aanleiding van art. 295 van het Wetboek van Strafvordering, bij het onderzoek in de openbare teregtzitting niet is gebleken, hetgeen het Hof, volgens dat artikel, had moeten blijken.

Verklaart den beschuldigde *niet schuldig* en ordonneert deszelfs in vrijheidstelling, naar aanleiding van art. 210 en 216 van het Wetb. van Strafvordering.

De voorzitter zeide tot den heer advocaat-generaal, dat de wet hem drie dagen tijd verleende, om zich tegen dit arrest in cassatie te voorzien. Nadat deze ambtenaar verklaard had, dat hij daartoe geene termen vond, werd de vrijgesprokene dadelijk in vrijheid gesteld.

ADVERTENTIËN.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 15den dezer, de Engelsche Sloep *Sylph*, Kapt. J. G. Caple, van Berbice, hebbende 9 dagen reis; Passagier: Mejufvrouw Koopman.

Den 16den, het Schip *Atalante*, Kapt. J. J. Brouwer, van Middelburg, hebbende 38 dagen reis; met een Transport Militairen sterk 80 Man, onder Kommando van den Heer Tweede Luitenant bij het algemeen Depôt der Landmagt, F. H. Cores de Vries.

Idem, het Schip *Nicolaas Witzen*, Kapt. F. Lange, hebbende 40 dagen reis.

Idem, het Schip *Standtfriesz*, Kapt. F. Feikes, hebbende 50 dagen reis; Passagiers: Mejufvrouw Betje Feikes geb. Nieuwman, met hare twee Kinderen Aatje en Mietjo. — Beide van Amsterdam.

UITGEKLAARD.

Den 15den dezer, de Engelsche Sloep *Pemb*[illegible] Kapt. John. Blagrove, naar Demerarij.

Den 17den, het Schip *Catharina*, Kapt. H. Bakker, naar Amsterdam, lading: 242 v[illegible] Suiker, 35 baien schoone- en 1 dito vuile Ka[illegible] en 2175 ℔ oud Koper.

REGTSZAKEN.

O. R. A°. 1838 N°. 89.

In Naam des Konings!

ARREST.

In zake van

A., Gearresteerde; thans Impetrant van poinctement van audiatur in cas van re[illegible] ditie,

ter eenre,

Op ende Jegens

B. en C., in qualiteit van gemagtigden [illegible] D. Impetranten van arrest; thans ger[illegible] dieerden;

ter andere zijde.

Het Geregtshof te *Suriname*.

Gehoord de mondelinge pleidooijen in deze [illegible] houden.

Gezien de dingtalen ter rolle, benevens de st[illegible] ken door partijen overgelegd.

Overwegende, dat er bij eisch in cas van re[illegible] ditie is geconcludeerd, tot retractatie van het vo[illegible] van Heeren Commissarissen van 5 | 9 April 18[illegible] en dat de reaudient alsnog zal worden verklaa[illegible] het regt te hebben het dictamen, bestaande in e[illegible] contrarie conclusie, en geschied ter rolle van [illegible] 9 Maart 1838, te mogen doen, met veroordeeli[illegible] van de gereaudieerden *qq* in de kosten.

Overwegende, dat zijdens de gereaudieerd[illegible] daartegen is geconcludeerd, ten fine van niet o[illegible] vankelijk, en bij ordine tot approbatie van vo[illegible] meld vonnis, cum expensis.

Overwegende wat de daadzaken betreft, dat [illegible] en C. in hunne voormelde qualiteit, voor e[illegible] vordering ten laste W., groot *f 5000*, in cas [illegible] arrest ageren tegen denzelven W., terwijl zij o[illegible] der A. alhier reaudient, hebben gearresteerd z[illegible] danige goederen, effecten en gelden, als deze [illegible] W. onder zich mogt hebben.

dat ten dage dienende, zoo wel door den geim[illegible] treerde en gedaagde W., als door den gearresteer[illegible] A., ter rolle van dezen Hove is genomen ee[illegible] contrarie conclusie, welke zijdens de impetran[illegible] van arrest, thans gereaudieerden, is gerejecteer[illegible] met verzoek bovendien om roijement van het dic[illegible] men van den gearresteerde A.; — waarna over[illegible] weder gepersisteerd zijnde, de zaak aan Commis[illegible] rissen ter rolle is voorgedragen, welke bij bo[illegible] bedoeld vonnis, gewezen den 5 April d. j., en g[illegible] pronuncieerd den 9 daaraanvolgende, hebben ve[illegible] klaard, dat het gedicteerde van den gearresteerde [illegible] thans reaudient, niet te pas kan komen, denzelve [illegible] mitsdien condemnerende in de kosten.

Regtens is de vraag:

Is in eene procedure van arrest, ook de ge[illegible] arresteerde bevoegd tot het nemen eener contrarie conclusie?

Overwegende, dat verre er van, dat bij de manier van procederen voor dezen Hove van kracht, of bij eenige der aucteuren, die over het oud-hollandsch regt hebben geschreven, eenen gearresteerde de bevoegdheid zoude zijn ontnomen tot het nemen van eene contrarie conclusie, integendeel, hunne leer wel degelijk het tegenovergestelde aanduidt, terwijl het zelfs bij hen, niet te eenenmale aan uitdrukkelijke voorbeelden ontbreekt, dat zijdens gearresteerden, contrarie conclusien zijn genomen, en door Vaderlandsche Geregtshoven daarop regt is gedaan.

Overwegende dat der gereaudieerden beweren, dat een gearresteerde *slechts* de bevoegdheid zoude hebben, om eene presentatie te doen, dan alleen aannemelijk zoude zijn, wanneer de gearresteerde oordeelde geen belang er bij te hebben, het arrest tegen te spreken; doch dat, wanneer hij vermeent zich tegen het arrest zelf te moeten verzetten, zijn regt daartoe, hem evenmin als eenig ander in regten betrokkene, onthouden kan worden.

REGTDOENDE BIJ ARREST IN REAUDITIE.

Retracteert het vonnis van Commissarissen van dezen Hove, gewezen den 5 April 1838 en gepronuncieerd den 9 daaraanvolgende. Verklaart alsnog den gearresteerde, met het dictamen ter rolle van den 9 Maart 1838 gedaan, te kunnen volstaan; en veroordeelt de impetranten van arrest, thans gereaudieerden; in de kosten van beide instantien.

Aldus gewezen te Paramaribo, present de Heeren F. P. PENARD, Presiderende, J. D. DE MEINERTZHAGEN, E. VAN EMDEN, Mr. H. C. FOCKE, en M. A. THURKOW, Leden van den voormelden Hove, den 1[illegible] 23 Augustus 1838, en gepronuntieerd den 1[illegible] September daaraanvolgende.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.